

Riksdagen
Stenografiska uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2010/11:21

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:21

Onsdagen den 2 februari

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

**Information och samråd inför möte i Europeiska rådet
den 4 februari 2011**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet i EU-nämnden öppnat. I dag har vi nöjet att ha statsministern här inför det stundande toppmötet. Det kommer att handla om energi, innovation, den ekonomiska krisen i Europa och rimligen också utvecklingen i Egypten och i andra arabländer.

Jag börjar med att inbjuda statsministern till en redogörelse för förberedelserna inför toppmötet.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande, ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Europeiska rådet träffas den 4 februari för ett endagsmöte i Bryssel under ledning av den valde ordföranden Herman Van Rompuy. I fokus för mötet står denna gång energi- och innovationsfrågorna. Frågor relaterade till den ekonomiska krisen kommer att diskuteras under lunchen, liksom situationen i Egypten och Tunisien mot bakgrund av den dramatiska händelseutveckling som vi har sett den senaste tiden i dessa länder.

Herr ordförande! Energifrågan är i högsta grad intressant både politiskt och ekonomiskt. Det moderna samhället kräver oerhörda energimängder. Samtidigt är energianvändningen i många utvecklingsländer fortsatt låg, men den ökar i takt med utvecklingen i dessa länder. Det är därför oundvikligt att den globala efterfrågan på energi kommer att stegras ytterligare med tiden.

Det internationella energiorganet IEA förutser till exempel att 93 procent av efterfrågeökningen de kommande 35 åren kommer att komma från icke-OECD-länder. De kinesiska energibehoven kan knappast underskattas i detta sammanhang. IEA beräknar att Kinas energikonsumtion kommer att öka med så mycket som 75 procent fram till 2035. Då ska man komma ihåg att Kina redan 2009 gick om USA som världens största energikonsument.

Energifrågan är nära sammanlänkad med klimatfrågan. Den stora utmaningen för vår generation är att utforma en energipolitik som möjliggör globalt reducerade växthusgas-er. Energipolitik och klimatpolitik måste kort sagt gå hand i hand om vi ska lyckas värna vårt ömtåliga jordklot och vårt klimat.

Överenskommelsen vid Köpenhamnstoppmötet i december 2009, som i Cancún införlivades i FN-processen, har satt ett starkare tryck på världens länder i fråga om att övergå till fossilfria energikällor. Det var dock otillräckligt för att vi ska kunna hålla oss inom den maximala gränsen på 2 graders global uppvärmning som FN har satt upp. Inför nästa möte i Sydafrika krävs ytterligare steg framför allt från de största utsläppsländerna.

Vid toppmötet på fredagen är avsikten att EU:s stats- och regeringschefer ska diskutera EU:s energistrategi för åren 2011–2020. Syftet är att vägleda rådets fortsatta arbete med att tydligare definiera denna strategi, men diskussionerna kommer också att kretsa kring kommissionens arbete med att ta fram konkreta förslag.

Som nämnden är bekant med presenterade kommissionen i november ett meddelande med ett utkast till en ny energipolitisk strategi. Detta kan sägas ligga till grund för diskussionen. I detta utkast till strategi föreslås åtgärder inom fem prioriterade områden för de kommande tio åren: för det första energieffektivisering, för det andra en integrerad marknad genom infrastrukturutbyggnad, för det tredje säker och konsumentvänlig energi, för det fjärde tekniskt ledarskap, samt en stärkt extern dimension.

Därtill presenterade kommissionen samtidigt en analys och förslag på infrastrukturuområdet som i sin tur kommer att följas av mer konkreta förslag till sommaren senare i år, bland annat rörande finansiering.

På ett övergripande plan välkomnar regeringen kommissionens fem prioriteringar. De speglar energipolitikens samtliga grundpelare på ett bra sätt: konkurrenskraft, försörjningstrygghet och hållbarhet. Denna breda ansats och balans som också avspeglas i utkastet till toppmötets slutsatser bör därför fortsatt bevaras.

Från svensk sida beklagar vi dock att diskussionen inom EU på senare tid präglats av starkt fokus på central planering och finansiering av infrastrukturutbyggnad. Den svenska regeringen menar att det inte bara är infrastrukturfrågan som är kritisk för att vi ska uppnå de energipolitiska målen. En långsiktig och framåtsyftande energistrategi måste i stället se till att fånga upp redan fastslagna klimat- och energimål fram till 2020 respektive 2050.

Herr ordförande! Om vi menar allvar med att bekämpa klimatförändringarna och uppnå de mål vi har satt upp är ett rättvisande pris på koldioxid ett av de mest effektiva styrmedlen. Det ger tydliga signaler till konsumenter att öka sin effektivitet. Det ger också investerare tydliga incitament till att investera i ren produktion för att därmed bidra till både hållbarhets- och försörjningstrygghetsmålet.

Jag är övertygad om att dessa mål är förenliga utan att vi behöver riskera vare sig ekonomisk tillväxt eller social utveckling. Som bekant utgör Sverige ett bra exempel på detta. Vi introducerade vår koldioxidskatt 1991, och sedan 1990 har bnp ökat med mer än 50 procent samtidigt som våra koldioxidutsläpp har minskat med uppemot 17 procent.

Vårt externa oberoende och vår försörjningstrygghet är härmed mycket mer robusta jämfört med 1970-talet då vi till 70–80 procent var beroende av importerad olja för vår energiförsörjning.

Vad gäller infrastrukturfrågan finns en tydlig skiljelinje mellan mer marknadsorienterade medlemsstater och andra länder i framför allt Öst- och Sydeuropa som tenderar att välkomna ett större inslag av offentlig finansiering.

Sverige har därför verkat för att det i slutsatstexterna klart ska framgå att marknaden måste ha fortsatt huvudansvar för planering och finansiering av infrastrukturutbyggnaden. Vi menar kort sagt att EU-medel gör större nytta i utveckling och spridning av innovativ och hållbar teknologi än i avgiftsfinansierad infrastruktur. Först i sista hand bör finansiering av infrastruktur från EU kunna utgöra ett alternativ.

Herr ordförande! Stats- och regeringscheferna ska även diskutera ett antal slutsatser om hur den europeiska forsknings- och innovationspolitiken bör utvecklas. Europeiska rådet förväntas främst diskutera hur det europeiska forskningsområdet ERA, the European Research Area, ska kunna slutföras. I sammanhanget kan nämnas att kommissionen 2012 planerar att lägga fram ett nytt förslag till ramverk för ERA:s utveckling, detta med sikte på framför allt mobilitet och gränsöverskridande forskningssamarbete.

Att de här frågorna diskuteras är viktigt för såväl EU som medlemsländerna. Forsknings- och innovationspolitiken är central för hela Europas tillväxt och konkurrenskraft. När forskning och innovation inriktas på olika samhällseliga utmaningar, till exempel miljö och energi, kan dessa vändas till möjligheter i form av nya produkter och tjänster som öppnar för företagande och nya arbetstillfällen.

Viktigt här är dock att vara mån om rollerna, där politikens roll är att skapa goda ramvillkor för innovation och forskning. Det handlar till exempel om standardisering, offentlig upphandling och tillgång till kapital.

Från svensk sida välkomnar vi den fortsatta utvecklingen av det europeiska forskningsområdet. Ökad mobilitet, forskningsinfrastruktur och spridning av forskningsresultat är alla viktiga delar i denna utveckling. Det gränsöverskridande samarbetet gör det möjligt att uppnå en kritisk massa på områden där det nationellt kan vara svårt att åstadkomma.

Samtidigt som vi välkomnar att EU utvecklar sin forskningsstrategi driver Sverige att finansiering av forskning och utveckling via EU-budgeten alltid ska ha ett europeiskt mervärde. Därtill driver vi frågan att regelverket som styr EU:s ramprogram på området måste förenklas. Det är viktigt att forskningen i ökad utsträckning resulterar i innovation och tillämpning, företag och jobb, liksom att den kommer samhället till nytta i stort.

I Sverige har vi tagit fasta på vikten av forskning och innovation. Regeringens satsningar är offensiva. År 2012 beräknas resurserna till forskning ha ökat med 5 miljarder kronor jämfört med 2008. För 2011 föreslås därtill en ökning om sammanlagt ½ miljard kronor som fördelas dels till lärosätenas direkta forskningsanslag, dels till de så kallade strategiska satsningarna.

I fråga om forskningssatsningarna ligger Sverige nu i världstäten. Våra offentliga och privata satsningar på forskning och utveckling når nu nästan 4 procent av bnp, vilket i OECD:s statistik bara överträffas av Israel. EU-kommissionens European Innovation Scoreboard 2009 lägger därtill Sverige på en förstaplacering inom EU när det gäller innovationsförmåga.

Allt det här ger oss inte skäl att luta oss tillbaka, men det är en bra grund att bygga vidare på.

Herr ordförande! Först i ett sent skede har de ekonomiska frågorna tillkommit på toppmötets agenda. Ursprungligen var tanken att dessa skulle återkomma först vid toppmötet i mars, framför allt utformningen av den nya permanenta krismekanism som planeras, diskuteras och då beslutas. Herman Van Rompuy vill dock att vi banar väg för diskussionen vid toppmötet i mars genom att redan vid detta toppmöte under lunchen diskutera det fortsatta ekonomiska reformarbetet. Generellt sett kan konstateras att de strukturella obalanserna i vissa EU-länder fortsatt är stora, samtidigt som andra länder, däribland Sverige, klarat sig förhållandevis väl genom den ekonomiska krisen.

Lärdomarna som Sverige dragit av krisen på 90-talet och nu tillämpat är framför allt att det inte finns några genvägar när det gäller budgetdisciplin och sunda offentliga finanser. Vi har varit tydliga med att det gäller att satsa de begränsade medel man har tillgängliga i en krissituation på rätt sätt, det vill säga att inte rädda olönsamma företag utan i stället satsa på omställning genom en aktiv arbetsmarknadspolitik, alltså att inte överlämna skattebetalarnas pengar till förlustdrabbade banker utan att begära in en del av aktiekapitalet så att skattebetalarna har chans att få igen sina pengar.

Vad gäller den permanenta krismekanismen och paketet om ekonomisk styrning kommer finansministern att informera nämnden om arbetet i rådet inför Ekofin den 15 februari.

Herr ordförande! Det är angeläget att stats- och regeringscheferna på fredagen tar tillfället i akt och diskuterar de omvälvande händelser som den senaste tiden ägt rum i Egypten och Tunisien. Gnistan till denna utveckling i Nordafrika tänktes av det tunisiska folket. Vi har alla via medier kunnat följa de modiga demonstranternas kamp mot auktoritära regimer i Tunisien och sedan i Egypten. Ben Ali flydde landet,

och ett nytt kapitel i den tunisiska historien har därmed påbörjats. Detta gav ny kraft till det egyptiska folkets krav på president Mubaraks avgång och avskaffande av undantagslagar samt införande av ekonomiska reformer och fria val. Frågan som hela tiden har hängt i luften har varit: Kommer armén att ingripa?

EU:s utrikesministrar var i måndags tydliga i sina krav på Egypten. EU stöder demonstranterna och har uppmanat regimen att vidta konkreta och omedelbara åtgärder för att tillmötesgå deras krav, däribland frigivning av alla demonstranter som gripits, säker tillgång till Internet och garanterad mötes- och yttrandefrihet. EU har uppmanat regimen att inleda en transitionsprocess i riktning mot demokratiska reformer, rättssäkerhet, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som ska öppna vägen för fria och rättvisa val.

I går togs ett första steg i riktning mot de krav som det egyptiska folket ställer. President Mubarak kommer inte att ställa upp till omval i september. Detta är bara en början, en mycket välkommen början på att egyptiska makthavare lyssnar till folkets vilja. Men det är bara en början; det återstår en lång väg till det demokratiska, pluralistiska och fria Egypten som Sverige och EU vill se.

Nu blir nästa avgörande uppgift att ordna fria och rättvisa val, en genuin och öppen dialog om övergången till ett demokratiskt system med förutsättning för en fredlig utveckling. Omvärlden måste ta sitt ansvar och ge sitt fulla stöd.

De senaste dagarnas händelser visar att det finns grund för självkritik. EU har inte i tillräckligt stor utsträckning insisterat på de åtaganden om mänskliga rättigheter och demokrati som finns i avtalet mellan EU och Tunisien. EU har nu en ny chans att vara en starkare röst för demokrati och mänskliga rättigheter i sitt grannskap. EU måste ta detta tillfälle i akt att på alla sätt stödja vägen mot fria val i såväl Egypten som Tunisien. EU måste också visa de fördelar som ett riktigt vägval kan innebära i form av ökad handel och investeringar från grannländerna. EU bör erbjuda en ny och fördjupad relation till Egypten under förutsättning att landet väljer en demokratisk väg.

Herr ordförande! Europeiska rådets möte på fredagen kommer att ha en lite annan karaktär än det vanligtvis har. Det kommer mer att handla om att diskutera visioner och framtida inriktning inom två specifika politikområden,

energi och innovation, än om att fatta omedelbara beslut i akuta frågor. Icke desto mindre är det av stor vikt att hitta en samsyn inom två så centrala politikområden som energi och innovation, inte minst för att unionen ska kunna fortsätta att moderniseras och svara upp mot de globala utmaningar som väntar.

Det är också viktigt att ta tillfället i akt och diskutera och stödja den utveckling som vi nu ser i Tunisien, Egypten och i den omgivande regionen.

Herr ordförande! Jag är med detta redo att ta del av nämndens synpunkter och svara på frågor.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen inför kommande toppmöte. Jag och socialdemokratin är övertygade om att det är väldigt viktigt att trots den ganska bekymmersamma situationen i Europa våga höja blicken och prata om frågor som klimat, forskning och innovation. Det är jätteviktigt att vi inte bara gräver ned oss i denna situation, som ju är ganska bekymmersam.

Jag kan ha synpunkten, och jag vet att regeringen delar den, att det är en lite konstig ordning att toppmötet tar upp frågorna om energi och innovation nu när det kommer att vara ett rådsmöte därefter som ska behandla detta. Det är en lite konstig ordning; jag vill verkligen poängtera det och föra fram att detta inte ska vara den normala vägen. De enskilda råden måste självklart först behandla frågan.

Så till frågan om energin. Vi vidhåller de synpunkter som vi tidigare har framfört både i EU-nämnden inför allmänna rådet förra fredagen och i näringsutskottet. Det är väldigt viktigt att lyfta fram de här frågorna. Energiförsörjningen är självklart central för enskilda människor, men också för Europas näringsliv.

Vi tycker att man har kommit en bit på väg, men för att verkligen spetsa skulle vi ändå vilja poängtera några saker som vi tycker brister. Det är bland annat att regeringen verkligen betonar den nationella autonomin vid tillståndsproucesser för ny energinfrastruktur. Det är väldigt viktigt att man behåller den ordningen.

Det andra är att en av de bästa åtgärderna vad gäller miljö, men också en av de billigaste, är energieffektivisering. Det här meddelandet tar ju upp detta. Det är väldigt bra,

tycker vi, men vi tycker att man skulle gå ett steg längre och också slå fast bindande mål så att vi har någonting att utvärdera mot. Vi ska av utvärderingen kunna se att vi verkligen har kommit någonstans, att vi är på väg.

Vi tycker att det självklart är viktigt med forskningsresurser men att det har en ganska stor slagsida mot kärnkraft. Vi hade önskat och vill framhålla att det är viktigt att man också ser på annan energi, som vindkraft, och även hittar andra, nya och spännande lösningar. Där hade vi verkligen önskat att regeringen hade framhärdat i att styra över mer mot alternativ energi.

När det gäller forskning och innovation är de som sagt också viktiga frågor. Jag tror att det såväl i Sverige som i EU är viktigt att anslå mycket mer resurser, men också att undvika onödigt detaljreglering. Det måste vara forskarna och de som verkligen kan det här som ska ha de största påverkansmöjligheterna, inte enskilda politiker som bestämmer vilka forskningsområden som ska vara aktuella. Jag tror att det är jätteviktigt att ha med sig för att öka effektiviteten.

Det är några medskick till toppmötet på fredag.

Anf. 4 GUSTAV BLIX (M):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för informationen! Jag vill verkligen understryka vikten av – det har vi också diskuterat tidigare i samband med andra toppmöten – att vi i Europa nu tar viktiga steg vad gäller forskning och innovation men också inom energiområdet för att där inte bara klara av nödvändiga klimatutmaningar utan även lägga grunden för fortsatt tillväxt och nya jobb i Europa.

På senare tid har vi sett ett ganska stort intresse för inte bara Sverige utan också den nordiska modellen vad gäller att komma till rätta med och möta de ekonomiska utmaningarna och få nya jobb, bland annat ett nordisk-baltisk-brittiskt toppmöte i London och nu senast på Världsekonomiskt forum i Davos. Det finns ett stort intresse för Sverige som föregångsland vad gäller förmågan att skapa jobb. Även vår ordning och reda i finanserna tror jag har varit viktig i den diskussionen.

Jag vill ändå fråga statsministern vad från de här tillfällena att diskutera med andra europeiska politiker och andra ledare som han tar med sig, inte bara vad gäller intresse för de framgångar och sådant som vi har gjort bra i

Sverige utan också exempel från andra som vi kan ta med hem till Sverige för att förbättra vår konkurrenskraft och även få andra europeiska länder att mer följa efter. Det tror jag är en viktig fråga att ta med i den diskussion som ni har på lunchen på fredag om den ekonomiska krisen, som hänger ihop med energi, som hänger ihop med innovationer och som framför allt hänger ihop med tillväxt, framtid och nya jobb i Europa. Jag är nyfiken på att höra vad statsministern tar med sig till den diskussionen.

2010/11:21
2 februari

Anf. 5 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag vill först instämma i det Marie Granlund sade om att toppmöten bör föregås av relevanta rådsmöten med förberedda slutsatser. Möjligen är detta en följd av en vald ordförandes ambition att Europeiska rådet ska träffas oftare. Då blir det rimligen så att ju oftare det blir desto svårare blir det att hinna med alla relevanta råd inför toppmöten. Icke desto mindre tycker vi att detta är en riktig invändning, som vi dessutom har framfört och som vi avser att framföra igen.

Vi delar också uppfattningen att det ska råda nationell autonomi eller rätt att få bestämma över den egna energimixen. När de tre 20-procentsmålen sattes upp 2007, förnybarmålet, utsläppsreduktionsmålet och energieffektiviseringsmålet, var skillnaden den att vi inte lagfäste energieffektiviseringsmålet på samma sätt som de andra, med bindande åtaganden. Det berodde inte på att vi inte tyckte att detta var viktigt utan för att definitionen av vad det var och hur det skulle mätas inte var lika färdig. Har man inte definierat saker rätt tenderar åtgärderna att bli felaktiga.

Jag har läst väldigt många påpekanden om att det är viktigt att man vet vad som så att säga kommer först, att det absolut viktigaste är en riktig klimatstyrning som leder till utsläppsreduktioner och att man gärna väljer en väg som ofta förespråkas av forskare och sakkunniga, nämligen att man gör en riktig prissättning för koldioxidskatt.

I politisk miljö runt om i hela Europa och i världen försöker man ändra denna lite tuffare prissättningspolitik till att snarare bli en subventionspolitik. Det är mycket enklare att hålla sådana presskonferenser, där man meddelar att man delar ut olika former av stöd till en lång rad verksamheter. Det är bara det att det mycket tydligt är mer ineffektivt. Det

finns risk för suboptimering mellan olika mål. Det känner vi igen från många måldiskussioner. Har man för många mål kan de till och med ibland ställas mot varandra. Då blir det oklart vad det är vi styr mot och vad som kommer först.

Det är dessa två skäl som har gjort att vi som sagt inte har bundit detta på samma sätt. Det gör det inte mindre viktigt att fortsätta prata energieffektivisering, men det måste kopplas ihop med åtgärder. Hur ska i så fall de se ut? Hur ska definitionen se ut? Det är förklaringen till att vi inte har gått längre i den delen.

När det gäller intryck från andra bör man komma ihåg att Lissabonstrategin, som en del har ägnat sig åt att skälla på, innehöll väldigt många beskrivningar av reformer runt om i Europa. Det var en källa att bara ösa ur, så att säga. Det var intressant att läsa om hur olika länder mötte de strukturella problem som vi har rätt genomgående.

Sverige har tittat på lite olika saker; det beror väl lite på genom vilka glasögon man tittar. Det svenska jobbskatteavdraget, som infördes 2007 i Sverige, finns i varianter runt om i Europa. Earned income tax credit, som man ofta kallar den, finns det en variant på i Storbritannien. Flera andra OECD-länder i Europa har detta också.

Jag tycker att det nu är intressant att titta på en del av de arbetsmarknadsreformer som har genomförts i andra länder. Till exempel inspireras vi väldigt mycket av det lärlingssystem som finns både i Danmark och i Tyskland. För att nämna ett land som finns i Europa men utanför EU kan jag peka på att Schweiz också har jobbat mycket med detta. Det är ett väldigt intressant sätt att faktiskt kunna arbeta för att få ned den ungdomsarbetslöshet som ju är ett kvardröjande problem som vi har i Sverige och som vi måste göra mer kring.

Som ni har sett brukar man ranka universitet i världen utifrån någon sorts excellensfaktor. Det är tyvärr inte de bästa stunderna för Europa när vi läser de rankingarna, men det ska också ödmjukt sägas att det inte heller är de bästa stunderna för Sverige. Vi håller oss framme på väldigt många områden, men där ligger andra europeiska universitet före oss. Det tycker jag är någonting som vi ska ta lärdom av.

På flera områden vill jag påpeka, även i stunder när nu en del tycker att det finns en och annan reform som kanske har blivit rätt i Sverige, att det fortsatt är viktigt att vara ödmjuk

och nyfiken och lära av varandra. Jag tror att mycket av det som vi kommer att se växa fram i Europa är alltmer av samtal kring en sorts benchmarking. Vem kan lära av vad? Vad är den riktiga metoden? Det är väl ganska klokt.

2010/11:21
2 februari

Anf. 6 ÅSA ROMSON (MP):

Ordförande! Tack, statsministern, för informationen inför rådsmötet!

Vi från Miljöpartiet välkomnar att slutsatserna och den dagordning som rådet har fokuserar på energi och innovation. Särskilt det sista känns, precis som Marie Granlund var inne på, som att Europeiska unionen har möjlighet att lyfta blicken och trycka på viktiga innovationsfrågor och därmed också få en styrka som kan trycka ut mer i medlemsländerna kring innovationsfrågorna. Det välkomnar vi och tycker att Sverige kan ha stor nytta av.

Vi välkomnar också att statsministern påpekade att när det gäller energistrategin är det viktigt att just se det som en långsiktig strategi som konkret måste fokusera på att klara de utmaningar vi har, inte minst på klimatområdet. När det gäller att fortsätta att vitalisera diskussionen om koldioxidskatter på den europeiska nivån är det mycket positivt.

Däremot är jag förvånad över att statsministern nämner förslaget till rådsslutsatser som balanserat när det gäller hållbarhetsarbetet på det sättet. Vi ser flera punkter som snarare motsäger detta. Om man säger att innovationsstrategin tänker nytt, tänker framåt och är framtidsinriktad är det flera delar i energistrategin som gör det motsatta. Jag kan inte minst peka på den relativt nya punkt som jag inte är säker på var uppe när det här diskuterades i näringsutskottet i riksdagen. Det är paragraf 7, där man nämner att man vill få kommissionen att bedöma hur många okonventionella fossila källor det finns i Europa. Det är alltså fråga om oljeskiffer och gasskiffer. Det måste ju vara en teknik som i klimatsammanhang ökar utsläppen väsentligt jämfört med traditionell olja, och det är det vi brukar kalla för fossilt bränsle i Sverige. Ska man börja lära av varandra, som statsministern var inne på, tror jag inte att oljeskiffervägen kan vara den klimatnytta som en europeisk energistrategi behöver.

Jag skulle gärna vilja höra hur den svenska regeringen ser på att de ståndpunkterna har börjat komma in.

Jag har en fråga också. Vi vet att det finns påtryckningar för att i paragraf 15 få in skrivningar som återigen öppnar upp för att i det här dokumentet balansera mer mot det gamla, mot kärnkraftsbetoning, än att faktiskt betona vilken potential man i Europa, precis som vi ser det i Sverige, har för de förnybara alternativen. Vi ser när det gäller utbyggnaden av elnät, som i huvudsak görs på nationell nivå men där diskussionen är intressant europeiskt, att de utbyggnaderna också styr väldigt mycket vad man kan göra framöver. Ska vi verkligen satsa på det förnybara borde det här komma med på ett helt annat och mycket kraftigare sätt i dessa diskussioner.

Ordförande! Den viktigaste punkten när det gäller klimat- och energifrågor är annars energieffektivisering. Jag är förvånad över att man inte starkare trycker på att de strategierna ska fram. Vi vet att 2020-målet för energieffektivisering inte regleras lika starkt, men det borde vara ett större problem för ett land som Sverige som säger sig vilja vara i framkant när det gäller klimatpolitiken, därför att energieffektiviseringen är nyckeln.

Vi har synpunkter på att man går med på ett svagare mål i Sverige genom att binda på ett annat sätt och inte heller i rådsslutsatserna trycker på att vi måste få fram definitionerna snabbare. Man måste binda detta i Europa inom en snar framtid. Ändå skjuter man på det till 2013 då det sägs att vi ska få en rapport. Man borde kunna vara mycket mer tydlig med att det måste komma fram, för utan energieffektivisering är vi lost i den diskussion som handlar om klimatpolitik.

Det var några frågor och lite om hur vi ser på det hela. Men vi har även kvar de synpunkter som var uppe i näringsutskottet och som Socialdemokraterna och Vänsterpartiet också stödde. Jag vet inte hur formerna var här, om det var avvikande meningar, medskick eller sådana saker, men det är kända positioner.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag kan summera mot slutet.

Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Först det som kommer nära Åsa Romsons fråga, nämligen just detta kring kärnkraften som Marie Granlund var inne på. Som jag antydde har vi inte en ordning

där EU lägger sig i enskilda medlemsstaters egen energimix. Slutsatsen av det har därför i forskningshänseende blivit att vi tillåter forskning relaterad till allt. Annars blir det som att vi i alla fall, bakvägen, har ägnat oss åt att tala om vilken mix som är rätt eller inte. Det gör att hela paletten finns där.

År 2007 slogs en så kallad strategisk energiteknikplan fast där det angavs vad man kunde forska kring: vindkraft, solel, bioenergi, CCS, alltså carbon capture and storage – en väldigt populär del av klimatpolitiken som vi ibland har invändningar mot – samt fusion och smarta elnät.

Sverige har sagt att vi stöder allt detta men står utanför CCS, carbon capture and storage, och kärnkraftsforskningen. Vi har ensidigt menat att vi inte vill vara en del av de forskningssatsningarna. Däremot är andra länder det. Det här svarar på de frågor som fanns.

Vad gäller paragrafen 7 om okonventionellt sökande efter ytterligare fossila tillgångar har Sverige invänt mot det. Vi tycker att det är fel.

Jag har flera gånger angivit till EU-nämnden att i delar av Europa är energitörst liktydigt med att utöka användning och transport av fossila bränslen. Det är något som vi beklagar, och vi tycker att bättre klimatstyrning borde ge upphov till någon annan form.

Låt mig säga det uppenbara. Ett oljepris som har börjat röra sig uppåt igen sätter två typer av tryck, som jag många gånger har hört relaterat i dessa sammanhang. Det ena är det uppenbara, nämligen att olja och därmed bensin och diesel blir dyrare. Det är i sammanhanget bra. Det utverkar ofta att man försöker söka alternativen. Det är den goda sidan av myntet. Den dåliga sidan av myntet är att ju dyrare oljepriset blir desto mer på marginalen lönsamt blir det att gå in i bland annat oljeskiffer av olika slag, som oftast miljömässigt är det allra sämsta sättet att bryta olja.

Nu kommer snart oljehanteringens att öppna på ställen som man inte väljer att ha i gång när det är 70 dollar fatet som är världsmarknadspriset. Det har en negativ och en positiv sida från miljöhänseende. I EU:s närhet och i en del av EU-länderna finns länder som i stor utsträckning försörjer sig på bland annat olja. Flera av de länderna finns nära Sverige.

När det gäller energieffektivisering borde vi i det sammanhanget tydligare ha understrukit och varit drivande för att få fram och arbeta med en definition. Vi vill att den ska

vara en aktiv del av klimatpolitiken. Min invändning var att om man inte är överens om definitionen är det svårt att lagbinda en sådan reduktion. Man vet inte ens hur man ska mäta den.

Åsa Romson som har följt detta länge och nära vet att verifierbarhet är ett återkommande problem i hela klimatpolitiken. Hur mäter vi och verifierar vi olika former av reduktioner? Det finns en tendens i världen att man påstår att det finns en reduktion men inte kan belägga den. Det enklaste sättet med felaktiga klimatattityder är att berätta att man har gjort en minskning som i verkligheten inte har skett. Det är viktigt med en definition. Sverige ska vara pådrivande i att tydliggöra en definition för att det ska bli mer operationellt.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Jag har själv ett par frågor om den ekonomiska krisens hantering i Europa, som bland annat ska tas upp vid lunchen.

Vad man kan se i medierna i dag är att framför allt Tyskland och Frankrike driver på för att få en pakt för konkurrenskraft. Det innebär mer av gemensamma regler, hur man ska hantera kriser i banksystemet, kanske ett lagstiftat mål i alla länder om hur stor statsskulden får vara, att pensionsåldern inte får vara alltför låg och så vidare. Man ska inte bara, som jag uppfattar det, gå vidare och göra jämförelser och ge goda exempel, såsom det har varit i Lissabonstrategin. Det är mer långtgående. Utan att göra några fördragsändringar vill man gå i mer överstatlig riktning.

När man nu har löpt igenom denna kris blir slutresultatet att de europeiska länderna, EU-medlemmarna i allmänhet och särskilt euroländerna, kommer att vara mer sammanflätade beträffande den ekonomiska politiken. Det är verkligheten som pressar länderna samman, inte långgrandiga förhandlingar om fördragsförändringar. Det är intressant. Det har framgått också på andra politikområden inom europeisk politik över årtiondena. Vad säger Sveriges regering om detta, och vad är vår inställning till att det europeiska samarbetet fördjupas och förtätas? Verkligheten driver på snarare än beslut i olika riksdagar eller i Europaparlamentet. Det var den första frågan.

Den andra frågan handlar också om ekonomi, men den går över till Egypten. Det är inte så konstigt. Fem av de senaste sju konjunkturedgångarna har haft kopplingar till ut-

vecklingen på oljemarknaden och till Mellanöstern. Det som sker i Egypten i dag är i första hand en fråga om mänskliga rättigheter, demokrati och fria och rättvisa val, men det har också viktiga ekonomiska implikationer för vår del av världen. Det skulle vara bra om statsministern även förde in den ekonomiska dimensionen i diskussionerna och också att det behövs marknadsekonomi i Egypten, inte bara demokrati.

2010/11:21
2 februari

Anf. 10 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen! Jag ska försöka att inte bli alltför långgrandig och hålla en lång monolog, utan jag ska försöka rikta in mig på två frågor.

Den ena frågan rör energipolitiken. Det har varit ett lite svagt underlag vad gäller säkerhetsaspekterna, ända tills jag såg en kommentar i ordförandens brev som låg på bordet när vi kom hit i dag. Det finns tre säkerhetsaspekter vad gäller energiproduktion. Det handlar om att ha en säker produktion som ser till att vi vet vilken tillgång på energi vi har, att vi inte får ett energifall under en kall vinter. Det kan vara en säker produktion utifrån att vi har en hög kärnsäkerhet, inte får utsläpp av olika typer av skadliga ämnen som får konsekvenser. Sedan finns en säkerhetspolitisk dimension, att vi inte bygger upp en energipolitisk situation som kan komma att utnyttjas i internationella konflikter eller ställa länder i ett utanförskap. Kommer statsministern att lyfta upp detta på något sätt eller föra in en sådan dimension i diskussionen? Den är oerhört viktig i tillägg till de synpunkter om miljö och annat som har framförts tidigare.

Den andra frågan handlar mer konkret om Egypten. Kan statsministern se någon rörelse till hur EU kan bli tydligare i hur vi kan vara behjälpliga i en transitionsprocess? Det känns bra att statsministern har varit tydligare än andra EU-ledare i fråga om uttalanden i den riktningen. Men vi bör kanske få en diskussion om hur vi kan vara behjälpliga. Vi ska självfallet inte i detta forum eller i Europeiska unionen välja en ledare eller säga vem som ska få stödet. Däremot när ett folk reser sig har alla demokratiska länder ett ansvar att stödja övergången så att den blir så bra som möjligt för folkets skull.

Anf. 11 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Kodordet för diskussionen om ekonomisk samordning, koordinering, eller vilket ord som nu används, är ett franskt uttryck som har skrivits in i en slutsats, nämligen *gouvernement économique*. Det har varit omdiskuterat. Det anses när det översätts till engelska inte betyda samma sak, vilket visar på en vardaglig diskussion inom EU-systemet.

Så är det ofta. Man ska inte alltid tro att förståelsen mellan översättningar blir samma sak. Klassikern brukar vara att påpeka att brittiska *rule of law* inte är riktigt samma sak som tyska rättsstaten. Det finns gradskillnader. Mycket riktigt har det uppstått en stor diskussion även här. Vad menar man med ekonomisk styrning?

Drivande anses vara att 17 länder har en gemensam valuta. Det ställer krav på ekonomisk skötsel. Det var det tyska kravet för att gå med på att överge D-marken. Inte minst tyska folket har tyckt att det är viktigt att det ska säkerställas att de som kommer med också är ekonomiskt bärkraftiga och skötsamma för att klara av att vara med i det som i realiteten är tänkt att vara ett hårdvalutaområde.

Det är viktigt att påpeka att krisen inte kan beskrivas som en djup eurokris, vilket man lite slarvigt ofta säger. Det är snarare så att vissa länder som är del av eurozonen har mycket djupgående ekonomiska problem. Då är frågan hur man ska förhålla sig till det.

Ju mer djupgående problem desto mer säker kan man vara att någon knackar på ens dörr. Som ordförandens fråga antydde tenderar det numera att vara marknadsreaktioner. Det första som driver utvecklingen, som har varit i fokus de senaste två till två och ett halvt åren, är marknadsreaktioner och spekulationer på att länder inte har den typ av bärkraft och förmåga att hantera sin ekonomi som följer av mycket djupgående problem. Man brukar tala om att statsskulder som kvotmässigt går över 90 procent brukar utverka en form av marknadsnervositet som innebär att man bör byta riktning, inte bygga ut sin statsskuld ännu mer utan börja sanera.

Mycket av koordineringen handlar om att vara allt tuffare i de finansiella ramverken för att säkerställa att man håller sig till sin budget utan stora underskott. Det finns idéer om att de länder som har de största statsskuldskvoterna gradvis ska börja amortera ned statsskulden. Allt detta har Sverige

understött, av det enkla skälet att vi är övertygade om att misskötsel i ett land transporteras in till grannländerna. På det sättet blir jobb och välfärd i Sverige hotat av misskötsel i en annan del av EU-systemet.

Hur mycket av detta ska koordineras? Finansiella flöden och ekonomisk skötsel finns redan inlagt i stabilitets- och tillväxtpakten. Då har vi redan en hel del. Vi kanske snarare tycker att det ska användas i större utsträckning. Det som vi nu också diskuterar, och som även ordföranden antydde, är att kanske gå ännu längre. Vi diskuterar skatter, arbetsmarknad, pensionsregler och liknande.

Som det ofta är inför EU-toppmöten har det bland annat förts diskussioner mellan Berlin och Paris, alltså mellan Tyskland och Frankrike, om detta. Vår tolkning av detta är att det kommer inga slutsatser nu. De tas möjligen upp i och omkring detta toppmöte. Syftet är – det står till och med i herdabrevet från Van Rompuy – att prata om ett ”paket” inför toppmötet i mars. Där kan mycket möjligt komma till alla andra lagstiftningsförslag som är på väg fram mot någon sorts överenskommelse som indikerar en utökad ekonomisk koordinering. Mycket blir beroende av hur man beskriver den. Är det en benchmarkorienterad koordinering, som det låter i Tyskland, eller menar Frankrike, alldeles oavsett de språkliga skillnaderna, något annat? Det har jag inte svar på i dag. Jag tror egentligen inte att någon vet exakt.

Vi har i alla sammanhang – jag har själv refererat till Lisbonstrategin – bejakat benchmarkidén. Jag kan känna en större tveksamhet inför en mer hårdför ekonomisk styrning som går utöver de områden som stabilitets- och tillväxtpakten, som är mer ekonomiskt orienterad, utgör exempel på. Vi talar dessutom om eurozonens 17 länder. Sverige hör till de tio som står utanför men ändå är EU-medlem. Frågan huruvida det är något som senare ska diskuteras inom ramen för EU-27 är vi inte vid ännu. Det är huvudsakligen eurozonens länder som driver på detta.

Vi har också varit tveksamma till att driva på alltför mycket i det hänseendet. Det fanns propåer redan under svenskt ordförandeskap om att övergå till att stats- och regeringschefer inom eurozonen bör ha egna toppmöten. Det skulle kunna utgöra en del av ledningen av ekonomin. Det har funnits propåer gång efter annan på att sådana möten ska ske. Det har ännu inte skett. Den som lever får se.

Vi känner att det finns en risk för att det blir en delning även i det yttersta ledarskapet, ibland blir det EU-17 som träffas på stats- och regeringschefsnivå och mer sällan EU-27. Vår uppfattning är att det ska fortsätta att vara EU-27.

Det är bara att instämma när det gäller Egypten. Precis före mötet hörde jag att motdemonstranter har synts i tusentals till stöd för Mubarak, och nu finns det oro för att det ska bli bråk mellan olika grupper. Dessutom hörde jag uppgifter i Lunchekot om att värden motsvarande 10 miljarder dollar har gått förlorade i Egypten i form av turistintäkter – beräknat på vad som har skett bara fram till i dag. Vad som än sker ska man vara klar över att detta långsiktigt inte är hållbart för Egypten. Det är ett land som lever mycket på turistinkomster och som, mycket riktigt, saknar marknadsekonomiska reformer.

Det bör noteras när vi talar om denna jättebefolkning i Egypten på 84 miljoner människor att 60 procent av befolkningen är under 30 år. Det är också viktigt att ta med att en mycket stor andel av den unga befolkningen är analfabeter, i grunden inte är utbildade och naturligtvis har stora svårigheter att klara den typen av marknadsekonomiska utmaningar som modern konkurrens utgör exempel på. Vägen till det är reformer i den riktningen, till exempel utbildningssystem och marknadsekonomiska reformer. I alla länder där detta har gjorts har det tjänat dem väl. Det har givit snabbt ökat välstånd tillbaka. Sedan kan vi föra en diskussion om att det välståndet ska komma alla till del och att det inte ska bli orättvisor. Det är en mycket viktig aspekt av detta.

Låt oss notera att det här är en provningens stund och en stor möjlighet för öppningar av ett slag som vi har all anledning att bejaka och hoppas ska komma på plats. Men det är samtidigt länder med svaga institutioner och svag erfarenhet av vårt mer marknadsekonomiskt orienterade sätt att leva. Därför är det viktigt – vilket flera frågar om – att EU erbjuder sitt stöd, sin kunskap och sin närvaro för att hjälpa till i den riktningen och naturligtvis hoppas att det uppfattas som just konstruktivt och bra.

Därför välkomnar jag mycket att utrikesministrarna som möttes häromdagen var mycket tydliga med att vi ska vara ett stöd för en, förhoppningsvis, transition över till demokrati, att val är sjysta men också att det hela kopplas ihop

med reformpolitik. Om det är möjligt är det som nu händer stort. Vi kan bara hoppas att det går i den riktningen.

Det svarar delvis också på Fredrick Federleys frågor.

De säkerhetsmässiga aspekterna – det ska man aldrig glömma när vi talar om EU-27 – är för den absoluta merparten av länder, framför allt i östra Europa, ständigt huvudfrågan. Det är därför vi ibland får prata ihop oss kring detta med klimat.

Om vi tycker att effektivisering och klimatstyrning är viktigast så är autonomi när det gäller försörjning och grundtrygghet i att få access till energi mycket större i östra Europa. Kommer man dessutom över till EU:s Östliga partnerskap och har gjort besök i Ukraina några gånger vet man att det som det bara pratas om är: Hur styrs gas- och oljeflödena? Hur sköter man betalningarna? Om det inte finns en trygghet och säkerhet kring det, då är det klart att det åtminstone för dem blir väldigt svårt att ta till sig övriga diskussioner om effektivisering och klimatstyrning. Detta är absolut stora och tunga frågor.

Vår utveckling – jag nämnde det i mitt inledningsanförande – har varit att över längre tid kunna agera för att minska vårt beroende av andra. Sverige har mer än halverat sin oljeanvändning jämfört med 70-talet. Men den som följde 70-talskriserna såg hur otroligt påverkande det var på svensk ekonomi, givet vårt oljeberoende, när de två prishockerna kom på 70-talet.

I dag kan vi konstatera att vi är mer immuna än många andra eftersom vi så kraftigt har minskat oljeberoendet i vår ekonomi. Men där vi är är inte alla andra. Tvärtom har flera svårt att se alternativ, och en växande energitörst gör att de snarare letar efter energi från alla möjliga håll.

I det sammanhanget är det viktigt att komma ihåg att de som kommer till Sverige begär ofta att få alternativ, bland annat med de utgångspunkter som Fredrick Federley nämner. Det är därför man vill ha kablar från Sverige och säger: Det är väl jättebra om ni kan förse oss med elproduktion från era bättre förhållanden, eftersom det annars är bakvägen via olika pipelines som vi blir energiberoende. Det ska man alltid komma ihåg när vi för diskussioner om huruvida det är bra med elkablar till Baltikum eller till Centraleuropa.

Den typen av frågor kommer definitivt upp. Sedan får vi se hur mycket på djupet de diskussionerna kommer att gå på

fredag. Det finns en tendens att dagordningen rör sig och att det blir väldigt mycket med ekonomi och Egypten. Men det kommer säkert också att vara resonemang av det här slaget.

Anf. 12 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen!

Några gånger tidigare har jag gått igenom punkt för punkt. Jag vet att ordföranden inte riktigt tycker om det. Men med tanke på att detta inte har behandlats i utskotten än anser jag att jag måste få ta upp lite kort hur vi har tänkt kring vissa punkter. Annars riskerar ju regeringen att gå i väg och förhandla om EU:s långsiktiga energipolitik utan riksdagens mandat.

Rent generellt tror inte vi sverigedemokrater på en avreglering av energimarknaden, med tanke på de erfarenheter som vi har i Sverige av avregleringen.

Beträffande kommissionens förslag om integritet kan man ställa sig frågan om det verkligen kommer att bli kostnadseffektivt i längden.

Jag vill, ordförande, gå igenom punkterna också för att jag vill passa på att ställa frågor till statsministern. Vi måste göra det, för annars kan vi inte riktigt ta ställning till energistrategierna.

Punkt 4 handlar om smarta nät och nya mätare. Där finns det oklarheter. De mätare som vi har fått i Sverige och som fungerar bra, kommer vi ändå att bli tvungna att byta ut dem, eller kommer vi att kunna ha dem kvar? Hur kommer det att se ut prismässigt med förslaget om smarta nya mätare? Kommer det att leda till minskade priser för elkonsumenterna eller inte?

Det är oklara frågor. Om vi vet att det kommer att kosta väldigt mycket måste vi säga nej till en sådan påtvingad standard. Det var de frågorna jag ville ställa.

Vi har några funderingar kring punkt 5, som handlar om den operativa solidariteten, som man uttrycker det. Här går man in och ska bygga ihop olika nät. Det kommer att kosta enorma summor. Då är frågan: Överväger det positiva med kostnaderna för denna allmännytta? Vi ska också tänka på Balkanländerna. De har ju inget fungerande nät. Det kräver att EU går in med oerhört mycket medel för att täcka det behovet. Kostnaderna kommer att skena i väg.

Vi är skeptiska till de alternativa leveransvägarna. Innan vi får en tydlig politik med bland annat Norge, Ryssland och Turkiet vill vi inte ha någon avreglering av strategiska tillgångar över huvud taget, som det ser ut just nu. Det är en fråga eller tanke som jag vill skicka med.

I punkt 6 står det: "Huvuddelen av de tunga finansieringskostnaderna för infrastrukturinvesteringar kommer marknaden att stå för och kostnaderna kommer att återfås genom avgifter."

Vi vill inte se någon möjlighet för elbolagen att sko sig på konsumenterna. Men utifrån den här formuleringen kan vi nästan misstänka att det kan bli så. Vi kräver att eventuella investeringar i infrastruktur ska vara kostnadsneutrala för konsumenterna i Sverige.

Jag vill gärna höra en liten reflexion kring den punkten.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att de här frågorna har varit uppe i näringsutskottet, så du får gärna vara relativt kortfattad.

Anf. 14 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det är mycket möjligt. Men vi är ett nytt parti, och det tar tid innan vi förankrar oss i alla de här frågorna, som ni kanske har haft på bordet i flera år tidigare. Därför skulle jag vilja gå igenom de här punkterna – jag har inte så många kvar.

Punkt 12 handlar om strategiska korridorer. Vi har en synpunkt där – jag vet inte hur statsministern ställer sig. Vi anser att detta ska ligga på Norge och Ryssland. Den södra korridoren är ju i dagsläget ganska osäker. Det kan också bli intressant att se hur gasutvinningen i Medelhavet kommer att utvecklas. Som vi ser det vore kanske närmare relationer med Ryssland en mer vettig väg än den södra korridoren.

Slutligen har vi punkt 18. Den handlar om innovation och ett aktivt, hälsosamt åldrande. Vid tidigare tillfälle har jag nämnt att vi inte anser att EU ska bestämma vilka områden inom forskningen som ska prioriteras. Det är en synpunkt som vi har.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Det kanske räcker.

Anf. 16 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Nej, jag har några fler synpunkter.

Det handlar om diskussionen om e-handel. Det skulle tydligen vara tillräckligt med ett ställningstagande om skyddet för immateriella rättigheter i samband med nyttan av forskningsresultat. Diskussionen om e-handel vill vi anmäla avvikande mening mot.

Beträffande punkt 22 har vi ingenting mot att riskkapital rör sig över gränserna. Men vi vill inte ha någon skatteharmonisering. Jag skulle vilja höra hur statsministern ställer sig på den punkten.

Vidare anser vi att punkterna 23 och 24 ska strykas helt, i och med att EU ställer krav på medlemsstaternas utgiftspolitik.

Det var de synpunkterna som vi hade, herr ordförande, och vissa frågor där jag skulle vilja ha ett klarläggande från statsministern.

Anf. 17 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Ett tack till statsministern för redogörelsen!

I fråga om energipolitiken har vi tidigare anmält avvikande mening från Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Jag återupprepar inte den utan går vidare till andra frågor.

Den första gäller det tryck för elavreglingar som man bygger upp i förslaget till rådsslutsatser. Det finns betydande bekymmer med den nordiska elmarknaden, som den ser ut i dag. Det är en oligopolställning där bolagen i praktiken tjänar mer pengar när energiproduktionen faller och där konsumenterna – oavsett om det är privata konsumenter eller näringslivet – har väldigt svårt att förutse energipriserna.

Vad är det som säger att detta inte ska upprepas på EU-nivå? Vad är det som gör att man inte på sommaren kommer att sälja billig svensk vattenkraftsel dyrt till Centraleuropa och det sedan kommer att bli en större bristsituation med högre priser i Sverige på vintern? Vilka garantier finns det för att det inte blir effekten av avregleringen på EU-nivå? Det tycker jag är en viktig fråga att fundera över i det här läget.

Min andra frågeställning gäller den koppling mellan energi och forskning som finns i dokumentet. Det enskilt största projektet inom EU på det här området – i särklass,

skulle jag tro – gäller fusionsenergi. Det projektet har pågått ett antal år och har kostat enormt mycket pengar – mycket mer än man hade beräknat. Det finns en fördelning av kostnaderna som inte är så lyckad för EU:s del. Det är väldigt magra vetenskapliga resultat, måste man nog säga.

Hur långt kan EU driva detta gigantiska fusionsenergiprojekt innan det är dags att dra i bromsen? Vad har ni i regeringen diskuterat, att det kanske kan bedömas som en felprioritering framöver?

Den tredje frågan gäller Nordafrika. Där är det så att diktatorn i Tunisien var en av EU:s bästa vänner i Nordafrika, om man ska prata lite klarspråk. Fram till de sista dagarna höll man Ben Ali under armarna. Framför allt Frankrike gjorde det. Sverige har egentligen hållit en ganska låg profil när det gäller Nordafrika. Beträffande Egypten är det kanske inte lika klart, men det finns en liknande parallell som man kan dra.

Frågan är vad vi lär av detta att vi hamnade så fel när det gäller Tunisien och att vi hamnade så fel när det gäller Egypten? Ser statsministern några konsekvenser för Sveriges och EU:s hållning, till exempel när det gäller att fördjupa relationerna med Libyen eller när det gäller att vara tydligare i kritiken av brotten mot mänskliga rättigheter i Marocko eller ockupationen av Västsahara?

Det är ju lite pinsamt att vi så att säga tar ställning mot diktatorerna samma dag som de flyr sitt land och inte förr.

Anf. 18 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Det är viktiga frågor som är uppe på dagordningen, framför allt frågan om energi. Man kan läsa i handlingarna:

”Den inre marknaden bör förverkligas senast 2014 så att gas och elektricitet kan flöda fritt. – – – Efter 2015 bör det inte finnas några medlemsstater i EU som är isolerade från de europeiska gas- och elnäten eller vars energiförsörjning äventyras på grund av att det saknas lämpliga anslutningar.”

Det är en enormt omfattande förändring av hela vårt energisystem inom EU. Det är viktigt att ha en strategi för hur vi ska ha en bra utveckling både när det gäller energi och miljö, som också finns med här, men även beträffande hur vi ska säkra energi för medborgarna inom EU.

Jag har en fundering när jag läser handlingarna. Jag saknar lite en punkt. Det står visserligen att kommissionen regelbundet kommer att rapportera om den inre energimarknadens funktion, med särskild hänsyn till konsumentfrågor. Men det finns egentligen ingen egen punkt om energiövervakning, övervakningssystem, prisövervakning eller konkurrensfrågor, eftersom det är privata företag som är involverade.

Jag skulle vilja höra lite grann om statsministern inte kan tänka sig att ta upp frågorna om hur vi ska övervaka hela detta nya system, där alla länder ska ingå.

Min andra fråga handlar om Egypten. Jag tycker att utvecklingen just nu är allvarlig. Situationen i Egypten riskerar att gå oss och folket lite grann ur händerna.

Jag välkomnar att utrikesministern i går kväll i ett pressmeddelande kommenterade att han är glad att president Mubarak inte ska kandidera till hösten. Men just nu gäller det tidsperspektivet. Det handlar kanske om timmar, kanske om dagar. Statsministern säger att omedelbara åtgärder krävs och att det brådskar för att vi ska få en stabil övergång. EU måste ta ställning och inte lämna walk-over. Det är nämligen bara EU och USA som egentligen kan ge det direkta, konkreta stödet till folket.

I de slutsatser som utrikesministrarna antog i måndags står det på sista raden i den sista punkten, punkt 6, att EU ska assistera, alltså stödja, det egyptiska folket i en övergångsperiod. Därför är min fråga: Hur kan statsministrarna i EU på fredag – om tiden inte redan är ute då – stödja folkets krav både konkret och mycket snabbt?

Anf. 19 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag ber om ursäkt ifall jag inte kan göra alla dessa frågor rättvisa. Jag ska dock försöka att föra någon sorts resonemang.

När det gäller synen på energi vill jag säga att om vi frånhänder oss avreglering och i realiteten ifrågasätter alla former av överföringsmöjligheter hamnar vi åter i den mest grundläggande av frågor, nämligen ifall vart och ett av jordens länder ska vara helt självförsörjande på energi. Det är inte någon liten fråga, för då blir nästa fråga om det också gäller olja. I så fall har vi ett ganska omedelbart problem, även om vi försöker minska oljeanvändningen och oljebero-

endet i Sverige, eftersom vi inte har någon egen tillgång till det. Världen i efterkrigsformat har mycket handlat om att transportera olja, ibland med känt dåligt resultat, som när supertankrar går på grund och vi får se bilder på oljedränkta fåglar, något som vi tycker illa om.

Det har också handlat om kol som förflyttas över världen.

I akt och mening att minska beroendet av de grundläggande fossila bränslena som finns koncentrerade till vissa delar av vår jord, dock inte till Sverige, har vi försökt hitta andra former av energiproduktion. Vi har försökt ha som attityd att den, liksom oljan, kan transporteras över gränserna. Den kan också handlas med. Vår uppfattning handlar mer om att ha nät som förbinder oss. Ju mer handel som möjliggörs, desto längre från idén att alla ska skapa självförsörjande kapacitet kommer vi.

Det kan finnas säkerhetspolitiska aspekter på detta, men vi är övertygade om att det i grunden dels trimmar priserna, dels tar bort risken för att bli utsatt i väderextrema lägen, något som vi annars kan ställas inför. Grundproblemet är att om Sverige helt isolerat klarade sin egen energiförsörjning skulle vi få bygga upp en energiproduktion som även klarade våra effekttoppar.

Om hela vår energiproduktion ska byggas för att klara den effekttopp som uppstår den måndagsmorgon med 20 minusgrader då den svenska industrin drar i gång vet alla att vi då kommer att ha enorma överskott under stora delar av varma somrar. Dessa överskott får vi alltså inte, med det synsättet, göra någonting med, eftersom vi då så att säga har stängt mellan länderna.

Vi har funnit att det är orimligt. Det är resursförstöring. Dessutom är det dåligt från miljö- och klimatsynpunkt. Alltså ägnar sig Europa just nu åt att försöka binda ihop energiförsörjningsmöjligheterna. Den svenska utgångspunkten är att vi har mycket att vinna på det. Vi har en bra el- och energiproduktionsförmåga. Vidare har vi klimatvänligare alternativ än snart sagt alla andra. Jag kan när som helst stå upp inför svenska folket och säga att om det ger jobb och intäkter till Sverige tycker jag att det i grunden är bra.

Jag vet att det finns en energitörst även från länder som skulle vilja minska sitt fossilbränsleberoende genom att till exempel få handla. Det är så man måste förstå en del av dessa diskussioner. Det är därför EU undersöker om man

delvis kan vara med i finansieringen och därigenom påskynda utvecklingen av gränsöverskridande möjligheter för transport av energi. Då räcker vi upp handen och säger att vi själva vill besluta om vi ska vara med, att vi i första hand inte tycker att skattemedel ska användas utan att det huvudsakligen ska vara marknadsdrivet. De är de svenska positionerna, och dem kommer vi att framföra.

Det återges korrekt både från Sverigedemokraterna och från Vänsterpartiet att det efter en kall vinter finns en folklig reaktion på hur elnotan ser ut. Det har vi alla sett exempel på. Med darrande händer öppnar man kuvertet från sitt elbolag och undrar vad den otrevliga överraskningen den här gången ska landa på.

Vi ska komma ihåg att vi för andra året i rad har en mycket kall vinter. Vi har en marginalprissättning som innebär att priset – det gäller numera inte bara det svenska priset utan det som är satt av Nord Pool, alltså för norra Norden – på en integrerad marknad till stor del sätts på den sist producerade marginalenheten, som det heter, vilket i det här läget ofta innebär sämre alternativ, och det är då fossilbränsleberoende elproduktion. Det är dåligt, men så gör man om man har för lite vattenkraft, kärnkraft och förnybar elproduktion.

Därför har vi från regeringens sida sagt att vi ska förstärka möjligheten att få fram en elproduktion som inte bygger på fossila bränslen. Jag menar att vår klimat- och energiöverenskommelse handlar om just det. Den ska göra det möjligt att ha vattenkraften som bas samt att vi ska kunna fortsätta att använda, reinvestera och till och med nyproducera kärnkraft om det finns marknadsmässiga villkor för det. Det ska finnas omfattande subventioner, certifikat och stöd för att växla in det förnybara i elproduktionen.

Detta blir alltmer framgångsrikt, och många vet att berätta att Sverige har mycket goda förhållanden bland annat för vindkraft, bättre än många andra. Sverige är ett glesbefolkat land med goda vindförhållanden. Märkligt nog blir det ändå en folkrörelse mot vindkraft i Sverige, för även i detta glesbefolkade land tycker man att vindkraften kan byggas någon annanstans än just här. Det anses dock finnas goda förhållanden för vindkraft.

Ju mer vi bygger ut allt detta desto viktigare är det att vi, när vi befinner oss i ett läge där vi själva inte behöver all energi, kan vidaretransportera och sälja den. Det är alltså det

som det handlar om. Den som vill ha billigare priser bör i så fall helt enkelt öka produktionen. Dessutom ska vi veta att en del av klimatpolitiken handlar om att sätta högre pris på el bland annat för att styra mot ökad energieffektivitet, vilket har hyllats här, och för att sätta press så att vi inte använder för mycket energi. Vi måste därför se vad den ena handen gör när det får effekt för den andra. Om man då räcker upp handen och säger att man inte tål de höga el- och energipri- serna har man nog inte riktigt satt sig in i vad det är vi talar om i vår klimatstyrning och vår energipolitik. Det handlar nämligen väldigt mycket om det.

Elmätarna har vi redan bytt, och vi tror inte att de behöver bytas igen. Vi anser att vi ska få fatta de egna besluten, såsom har angivits.

Beträffande detaljeringsgraden på frågorna beklagade jag just detta och menade att det borde ha varit ett föregående råd inför Europeiska rådet. Frågorna ligger på en nivå som inte Europeiska rådet vare sig diskuterar eller fattar beslut om, och ska inte heller göra det. Detta nämner jag så att det blir sagt. Det är alltså fråga om en mer övergripande diskussion. Om de frågorna sedan ska fästas i lagstiftning eller få påverkande effekt ska de behandlas av respektive ansvarigt råd i EU-strukturen. Så fungerar samarbetet och bör fortsätta att göra det.

Jag tänker inte till Jonas Sjöstedt säga att jag här och nu kan berätta vad som är fel- eller rättprioriterat i delar av forskningspolitiken, men man bör definitivt vara öppen för resonemangen så att de får en inriktning där de verkligen gör nytta. Vi har rent allmänt, som Jonas Sjöstedt vet, haft den synpunkten att det över huvud taget satsas för lite på forskning. Det behövs kanske lite mindre av sammanhållningspo- litik och mer av stöd till europeisk forskning. Därefter får man föra en diskussion om, vilket jag tidigare nämnde, vilka områden man menar. Sedan kan man kritisera resultatet och ifall man tycker att det motsvarar resurssatsningarna.

Jag beklagade och sade i min inledning att det absolut kan finnas grund för självkritik, vilket Jonas Sjöstedt också an- tydde. EU är nog tydlig i sin dialog. Jag har varit med vid flera av de tillfällen då EU haft dialog med olika delar av världen. Där finns alltid MR-avsnitt som vi tycker är mycket viktiga, men det förekommer även bilaterala kontakter, och

framför allt finns det historiska kopplingar som naturligtvis påverkar.

Det är nog alldeles riktigt att det ibland har förts en diskussion om hur man ska se på en diktatur som trots allt i vissa sammanhang försöker dämpa konflikter, inte minst kopplat till Israel, när andra, i ännu större utsträckning, försöker driva upp konflikterna. Jag försöker inte försvara det, men jag tror att det har funnits ett sådant synsätt, absolut.

Då är det väl så mycket bättre att befolkningarna reser sig, ropar på frihet, vill se reformer och strävar mot demokrati. För att därmed komma till Désirée Pethrus fråga vill jag säga att jag tycker att det som utrikesministern sagt är bra. Resurser, vilja till närvaro, know-how-överföring, ja, men det måste på något sätt begäras. Vi måste se att det är en process som syftar till en transition där det egyptiska folket får välja sin egen president och sitt eget ledarskap. Vi är gärna med och överför detta till en mer välfungerande demokrati, och det anger vi också.

Det finns naturligtvis redan närvaro på plats, men det måste ske en dialog. Det får emellertid inte framkalla den typen av reaktioner som ni kan vara helt övertygade om kommer att komma mycket snabbt om närvaron och dialogen av egyptierna uppfattas som att ”nu försöker Europa styra här” eller att ”nu ska de berätta för oss hur vi ska göra”. Det är därför jag i alla sådana lägen säger att det är oerhört känsligt. Många är förhoppningsfulla. Många hoppas på en förändring. Samtidigt är Egypten ett land med 30 år av undantagstillstånd där säkerhetsapparaten och armén kontrollerat snart sagt allt och alla.

Hur snabbt kan man, med våra utgångspunkter, få en sådan situation att övergå till att bli en välfungerande demokrati? Var finns traditionerna? Hur ska man säkerställa att det verkligen respekteras? Hur får man fria medier att agera i ett land där det inte har varit tillåtet? Ni känner till från våra egna val att om man som oppositionskandidat inte någonsin syns i medierna, hur ska man då kunna utmana en sittande makt? Man måste ha medier som förmedlar att det finns olika kandidater. I annat fall kommer vi inte att acceptera att det har varit ett fritt och rättvist val.

Vi vill gärna vara ett stöd. Vi vill gärna vara med och förändra. Jag hoppas att det som vi nu ser hända är någonting nytt och hoppande. Låt oss stanna vid det. Rent prak-

tiskt går det till så att vi redan nu erbjuder både resurser, know-how, kunskap, människor – om det finns ett intresse från Egyptens sida. Slutligen har vi dessutom frågan vem vi ska prata med. Vem är det som ska säga välkommen? Vem är det vi just nu diskuterar med i Egypten?

Jag har säkert misshandlat era frågor på något sätt, men i så fall får jag försöka återkomma.

Låt mig kort tillägga att när det gäller avregleringen av liberaliseringsprocesserna har vi både ett nationellt organ och ett EU-organ som följer tariffutvecklingen. Oligopol är naturligtvis inte en helt och hållet välfungerande marknad, och därför försöker man möta det med att hålla ett konsumentöga på tariffkontrollen. Sedan är frågan hur verkningsfullt det är, men det finns både på europeisk och på svensk grund.

Anf. 20 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Herr ordförande! Jag vill börja med att göra ett förtydligande. På tisdag förra veckan var Maud Olofsson i näringsutskottet, och vi hade då en genomgång av EU-strategin. Där togs framför allt den fråga upp som Marie Granlund ställde, eftersom statsministrarna på toppmötet ska diskutera EU-strategin innan rådet har gjort det. Därför är vi kritiska.

Man kan också vända på det hela och se det som något positivt. Att man nu lyfter upp en så pass viktig fråga som energi- och klimatfrågan i kombination med innovation och forskning visar hur angelägen frågan är. Det är positivt.

Statsministern informerar nämnden om hur vi sätter elpriset och att man kanske inte har satt sig in i hur höga elpriserna kan bli. Det hade väl varit bra om statsministern i samma andetag tagit upp och till EU-strategin och avsaknaden av konsumentperspektivet kopplat hur den sociala situationen är för många människor såväl i Sverige som runt om i Europa med tanke på vad energiförsörjningen kostar. I olika delar av Europa – östra, södra och norra – har vi kanske lite olika syn på energiförsörjning. För vår del är det kopplat till fyra årstider. Det kanske man också ska ha med sig.

Jag skulle vilja ta upp det som statsministern med anledning av Åsa Romsons fråga sade om forskning om kärnkraft. Angående den kritik vi för fram i vår avvikande mening uppfattade jag statsministern så att Sverige vad gäller forskning om kärnkraft har sagt nej. Kanske statsministern kan göra ett förtydligande där.

Vi har väl här i Sveriges riksdag uppfattat att det förra mandatperioden togs ett annat beslut angående forskning om kärnkraft. Det kan därför vara bra att få ett förtydligande av vad statsministern egentligen menar. Annars uppskattar vi förstås om han har samma uppfattning som vi om kärnkraften som sådan.

Det som känns lite oroväckande i den här EU-strategin, vilket också Désirée Pethrus var inne på, är hur snabbt sammankopplingen ska gå – till 2014. Vi från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet oroar oss för att detta inte kommer att fungera. Det är nog väl känt, i alla fall i Sveriges riksdag, att vi genom hela resan har haft en avvikande mening. Vi tycker att det är viktigare att man bygger ut den nordiska och baltiska marknaden innan man går vidare i Europa. Mot bakgrund av det kan man inte låta bli att ställa sig frågan på vilket sätt man tror att man kommer att kunna fullfölja strategin utifrån det som finns i dokumentet. Det är ju en sak att författa ett dokument med en viljeinriktning i förhållande till strategin när statsministrarna träffas, men det är en annan sak att ha detta med sammankopplingar klart till 2014. Vad blir det då för prislapp på att sammankoppla och integrera energimarknaden?

Anf. 21 SUSANNA HABY (M):

Ordförande! Tack, statsministern, för genomgången! Det har varit många frågor, och många svar har redan getts. Min fråga handlar också om tidsplaneperspektivet vad gäller energi och innovation. Man sätter upp tidsplaner som jag i och för sig välkomnar men som kommer att bli svåra att hålla. Min fråga är om det inte är en lite väl optimistisk tidsplan för just energiinfrastruktursammankopplingen. Är man så väl förberedd i de olika medlemsstaterna att man verkligen kan göra realitet av detta? Det är min första fråga, och den går in i det som Carina Adolfsson Elgestam sade.

Jag har också en annan fundering. Jag har varit mycket engagerad och dagligen följt utvecklingen i Tunisien. Det är en utveckling som naturligtvis är bra för folket där men som också ger en del bekymmer. Man måste kunna hjälpa människorna där att få till stånd en demokratisk utveckling, så att det tomrum som har uppstått efter att Ben Ali har avgått och försvunnit kan fyllas med något som långsiktigt är bra. Då är

det viktigt att vi kan göra något nu, för annars finns det risk för att det hela går överstyr, som vi kan se i Egypten.

2010/11:21
2 februari

Det är väl inte konstigt att EU har haft den approach man tidigare har haft, med tanke på att de sydliga EU-länderna har haft mycket stora investeringar i Tunisien, där hälften av pengarna har gått till Ben Alis familj. Därför vill jag ställa frågan till statsministern: Kan man utifrån ett svenskt, nordiskt eller nordeuropeiskt perspektiv känna sig mer välkommen? Jag har nämligen sett i medier att man i Tunisien gärna ser att de nordeuropeiska länderna skulle komma till hjälp, kanske hellre än att hela EU kommer med hjälp och kunskap dit ned, med tanke på kolonialism och annat som har funnits i historien. Jag vill gärna höra hur statsministern ser på detta.

Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag angav mycket riktigt den så kallade strategiska energiteknikplanen, som har angivit vissa områden för forskningssatsningar, där Sverige har valt att inte delta i det som handlar om kärnkraft. Det försiggår, och det finns EU-medel också för detta. Det var det jag nämnde med energimix. Men Sveriges besked har varit att vi inte är en del av det. Vi är inte heller någon del av de mycket omdiskuterade carbon capture and storage-projekten, som är en del av klimatpolitiken. Däremot är vi med i andra delar.

När det gäller konsumentperspektivet vill jag nämna att det i det så kallade tredje inremarknadspaketet finns med en del om detta. Det handlar om möjlighet för konsumenter att lättare byta leverantör och göra prisjämförelser. Att kunna byta leverantör är helt grundläggande, för annars är det inte så mycket nytta med att få reda på priset. Då kan man ju ändå inte göra något åt det. Har man däremot möjlighet att byta kan det uppstå en priskonkurrens. Detta har blivit allt viktigare eftersom Internet omvandlar marknadslogiken. Man kan allt oftare beställa en tjänst som gör jämförelser mellan olika leverantörer. Man låter som konsument alltså någon annan göra jobbet åt en. Jag har till och med själv hittat in till sådana sajter. Fördelen med detta är att det kan driva på en ökad konkurrens, och det är bra för konsumenterna. Det är något som också tas upp.

När detta mer detaljerat ska vidare i lagstiftningen kommer det rimligen, som frågeställaren angav, att återkomma via Maud Olofssons råd. Det blir alltså inte något beslut om

att lagreglera detta nu i Europeiska rådet, utan det återkommer senare.

Hur är det då med sammankopplingen till 2014? Vi har tolkat texten som att den handlar om det tekniska regelverk som behövs för att möjliggöra en sammanbindning av näten. Då talar vi huvudsakligen om befintliga nät. Sedan finns också ambitiösa planer för vidareutbyggnad. De ska vi nog inte tro är på plats 2014.

Jag kommer ihåg de finansstimulanspaket som vi hade hösten 2008 när vi skulle krishantera. Då kom det fram sådana av kommissionen föreslagna krispaket som bland annat innehåll en del sådana här satsningar för att snabba på. Bland annat fanns elkabeln till Baltikum med där.

Vår invändning är inte att detta inte behövs utan att vi tycker att EU-skattemedel inte ska användas till detta. Nu var det väl inte det frågeställaren menade, fast det är detta diskussionen i mycket kommer att handla om. För länderna i östra Europa är detta nämligen en huvudpunkt. Man vill snabbt förstärka sina möjligheter till energiförsörjning från olika håll, och man vill gärna se att någon annan finansierar det. Det kan också kopplas till att det är fortsatt stora ekonomiska problem i stora delar av Europa och att det är svårt att få fram den typen av kapital. Den stora diskussionen kommer nog inte att gälla att detta inte skulle behövas utan snarare vem som ska ta notan. Där tänker vi vara tydliga med att vi tycker att detta är ett nationellt ansvar. Det får gärna vara marknadsdrivet, men det bör inte huvudsakligen belöpa på olika former av EU-medel.

Till Jonas Sjöstedt borde jag ha sagt att Sverige har en gedigen MR-bakgrund, och vi finns på plats och agerar inom FN-systemet och bilateralt. Det gäller bland annat Egypten, med det särskilda Alexandriainstitutet som vi har och också Anna Lindh-stiftelsen i Alexandria, som ju har funnits till stöd i just MR-frågor. Här har Sverige en stolt tradition och bör vara en röst i världen. Men jag tolkade Jonas Sjöstedts inlägg som att han möjligen såg en del andra bilaterala kopplingar. Låt oss dock inte glömma bort vår egen stolta historia.

Det finns säkert en efterfrågan på kunskaper från Sverige. Vi ska väl se vad vi kan göra. Vi har dock drivit som tes att det är en särskild styrka när EU-systemet i sin helhet finns på plats och skapar stöd för förändring. Annars blir det lätt så

att ju mer vi hävdar att vi bilateralt kan sköta saker, desto mer resonerar även andra så, och då går vi tillbaka till det vi inte tror på, nämligen att alla gör disparata insatser och sänder disparata signaler. Kan vi få en fokuserad och koncentrerad EU-insats skapar det nog större tyngd, och förhoppningsvis är vi då eniga om inriktningen mot marknadsekonomi, demokrati, välskötta val och respekt för mänskliga rättigheter.

Anf. 23 ÅSA ROMSON (MP):

Ordförande! Jag ska försöka fatta mig kort. Jag vill följa upp en sak som jag tror blev ett missförstånd när det gällde min fråga på energiområdet, men först har jag en kort kommentar om Nordafrika.

Jag tycker att det är bra att statsministern är tydlig med att Europa och därmed också Sverige bör stödja den folkliga demokratiseringen som vi ser där och som är väldigt positiv. Det är också bra att utnyttja de kanaler där Sverige har varit en viktig aktör på MR-sidan, för Sverige har onekligen initiativ och ingångar och därmed kanske också verktyg att jobba med på en sådan front.

Tyvärr har vi även haft andra relationer till en del av de här länderna. Man kan vara orolig för att det egyptiska folket kommer att bli tillbakatryckt med våld av militär som har tillgång till vapen från bland annat Sverige. Det är något som påkallar uppmärksamhet i den fortsatta analysen av den svenska vapenexporten. Det är oroande att se de kopplingarna i den här delen av världen.

Detta med verifierbarheten när det gäller energieffektivisering är viktigt också för övriga klimatfrågor, precis som statsministern sade. Men där har Sverige inte varit till hjälp när man nu har antagit en definition av energieffektivisering som är relativ i stället för att relatera till den totala energianvändningen. Man är på det sättet inte till hjälp, vilket man annars kunde vara till de östeuropeiska länderna vilka, om några, skulle tjäna på en energieffektivisering, både för självstyret av energiresurser och för att minska sårbarheten i energisystemen. Detta är dessutom teknik som vi i Sverige är duktiga på, och vi har försökt komma in i andra länder. Sverige har allt att vinna på att driva energieffektiviseringsfrågan tydligare i EU.

Anf. 24 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Jag vill inte ifrågasätta behovet av energieffektivisering. Vad jag mer försökte göra mig till tolk för var att vi har problem med definitionen. Åsa Romson och jag tycker kanske olika i delar av detta, men jag tror att vi båda har som utgångspunkt att energieffektivisering är viktig och dessutom något som vi i Sverige är duktiga på, vilket jag uppfattade att hon ville få framfört.

Låt mig säga något om detta med vapenexporten. Som ni vet är den mycket strikt reglerad i Sverige. Det är en särskild myndighet som fattar beslut om detta. När det gäller Egypten är det viktigt att säga att vår vapenexport dit är mycket begränsad. År 2009 uppgick den till ett värde av 8 miljoner, och under 2008 förekom ingen export alls. Dessa 8 miljoner för 2009 handlar om specialammunition för tävlingsverksamhet, alltså sportaktiviteter, kamouflagetrustning och utbildningsutrustning. Enligt de uppgifter vi har förekommer ingen export av ammunition för militärt bruk. Vi ska kanske vara lite försiktiga med att beskriva hur närvarande denna exportinsats har varit.

Däremot kan vi notera att vi har haft väldigt ökningar av vår export till just Egypten, fast på andra områden. Det är faktiskt det andra största landet i Afrika, efter Sydafrika, när det gäller svensk export. Exporten har vuxit enormt på senare år, fast som sagt på helt andra områden.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta detta, men jag har först en formfråga till statsministern. När ni har haft er diskussion och utbytt åsikter om Egypten, är det någon som då försöker tolka det samlade resultatet, eller går var och en ut för sig och berättar vad man själv har sagt? Vad blir så att säga pyttipannan av det hela? Hur går det till?

Anf. 26 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Det är en mycket berättigad fråga. Det kommer säkert att sägas mycket klokt. När det gäller Egypten, Tunisien och så vidare har ju utrikesministrarna precis varit samlade och gör ett för EU gemensamt uttalande.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Och det viker sig alla statsministrar för?

Anf. 28 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Nja. Det är ju en snabb rörelse som sker. Vi har ännu ingen indikation på att det ska tas fram slutsatstexter om Egypten och Tunisien. Men jag har ju varit med några gånger och vet att det händer att det hamnar på bordet, som det brukar heta. Vi ogillar detta med papper som bara dyker upp – det behöver nämndens ledamöter alltså inte särskilt påpeka för mig – för vi brukar i alla sammanhang påpeka att vi står ansvariga inför en EU-nämnd i Sveriges riksdag och vill förankra oss där.

Ni känner till att vi ibland har telefonmöten – framför allt om det står någonting konstigt i papperen; varför det nu skulle göra det vet jag inte – om någonting som vi skulle kunna ha olika uppfattningar om, om jag uttrycker mig så. Det kan alltså hända.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar det så att det finns en gemensam avvikande mening från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet som Marie Granlund redogjorde för och som tidigare har varit uppe i nämnden och i näringsutskottet. Den handlar rätt mycket om energieffektivisering och önskemål om en mer bindande överstatlig beslutsform för det.

Sedan finns det ett knippe avvikande meningar från Sverigedemokraterna, som Margareta Sandstedt läste in i protokollet tidigare.

Anf. 30 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag vill bara förtydliga att jag först inte var säker på hur jag skulle ställa mig i och med att jag ville ställa vissa frågor till statsministern. Jag har upplevt att jag inte riktigt har fått svar. Det blir luddigt. Vad jag kommit fram till är att det här riskerar att bli oerhört kostsamt för konsumenterna med tanke på de enorma investeringar som är på gång att göras.

Jag vidhåller vår avvikande mening.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Vi ska inte ha några fler pläderingar, utan vi konstaterar att Sverigedemokraterna alltså har ett knippe med avvikande meningar som vi har hört tidigare.

Sammanfattningsvis finns det stöd i nämnden för regeringens här intagna position.

2010/11:21
2 februari

Då tackar jag statsministern med medarbetare för att de kommit hit och tackar nämndens ledamöter för frågor och reflexioner.

Innehållsförteckning

2010/11:21

2 februari

1 § Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	1
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S)	5
Anf. 4 GUSTAV BLIX (M)	6
Anf. 5 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	6
Anf. 6 ÅSA ROMSON (MP)	8
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	9
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 10 FREDRICK FEDERLEY (C)	11
Anf. 11 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	11
Anf. 12 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	14
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 14 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	15
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 16 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	15
Anf. 17 JONAS SJÖSTEDT (V)	16
Anf. 18 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	16
Anf. 19 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	17
Anf. 20 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	20
Anf. 21 SUSANNA HABY (M)	21
Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	22
Anf. 23 ÅSA ROMSON (MP)	23
Anf. 24 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	24
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 26 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	24
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 28 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	24
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	25
Anf. 30 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	25

2010/11:21
2 februari

Anf. 31 ORDFÖRANDEN 25